

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 660/2017-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 24. októbra 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészároša predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpenej advokátskou kanceláriou AS Legal s. r. o., Hlučínska 1, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Milan Šulva, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 142/2010 a jeho rozsudkom z 25. júna 2013, postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 517/2013, 6 Co 518/2013 a jeho rozsudkom z 23. februára 2015 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cdo 358/2015 a jeho uznesením z 22. júna 2016, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. septembra 2016 osobne doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátskou kanceláriou AS Legal s. r. o., Hlučínska 1, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Milan Šulva, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 142/2010 a jeho rozsudkom z 25. júna 2013 (ďalej len „napadnutý rozsudok okresného súdu“), postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 517/2013, 6 Co 518/2013 a jeho rozsudkom z 23. februára 2015 (ďalej len „napadnutý rozsudok krajského súdu“) a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Cdo 358/2015 (ďalej len „napadnuté konanie najvyššieho súdu“) a jeho uznesením z 22. júna 2016 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľka bola účastníčkou konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 6 C 142/2010 v procesnom postavení žalovanej, proti ktorej sa obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobkyňa“) domáhala zaplata sumy 8 240,25 € s príslušenstvom z titulu nárokov vyplývajúcich zo zmluvy o dielo uzatvorenej medzi sťažovateľkou a žalobkyňou ako zhotoviteľkou diela – rodinného domu. Okresný súd napadnutým rozsudkom žalobe vyhovel a sťažovateľku zaviazal zaplatiť žalobkyňi sumu 8 240,25 € s príslušenstvom s úrokom z omeškania 8 % ročne od 1. júla 2006 do zaplata sumy 494 €.

Sťažovateľka podala proti napadnutému rozsudku súdu prvého stupňa odvolanie. Okresný súd v tejto súvislosti uznesením sp. zn. 6 C 142/2010 z 29. júla 2013 (ďalej len „uznesenie z 29. júla 2013“) sťažovateľke uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie v sume 494 €. Krajský súd o jej odvolaní rozhodol napadnutým rozsudkom tak, že napadnutý rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým bola sťažovateľke (žalovanej) uložená povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 7 794,99 €, potvrdil ako vecne správny a vo zvyšnej časti rozhodnutie prvostupňového súdu zrušil a vec v tomto rozsahu vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Napadnutým rozsudkom krajského súdu bolo zároveň zrušené uznesenie okresného súdu z 29. júla 2013.

Proti napadnutému rozsudku krajského súdu sťažovateľka podala dovolanie, o ktorom rozhodol napadnutým uznesením najvyšší súd ako dovolací súd tak, že ho odmietol ako procesne neprípustné.

Sťažovateľka v sťažnosti zdôrazňuje, že v jej veci mali byť aplikované ustanovenia zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, pričom v jej veci konajúce všeobecné súdy sa v napadnutých rozhodnutiach nevysporiadali s jej argumentáciou, v zmysle ktorej mala ako žalovaná postavenie spotrebiteľky, z ktorého jej vyplýva zvýšená ochrana, ktorú jej právny poriadok priznáva.

Sťažovateľka v tejto súvislosti argumentuje, že *„v dodatku č. 3 zmluvy o dielo nebola vyjadrená určitostne, jasne a zrozumiteľne cena za vykonanie týchto prác, resp. nebola cena určená vôbec. Keďže podstatná náležitosť zmluvy – cena... nebola dojednaná pred uzavretím zmluvy, resp. dodatku č. 3, umožňuje to dodatočné určenie ceny. Dodávateľ – žalobca si v tomto dodatku vyhradil právo jednostranne rozhodnúť o výške tohto plnenia, kedykoľvek po dokončení diela. Nakoľko cena nebola v tejto časti dodatku č. 3 vôbec stanovená, mali súdy na daný prípad aplikovať príslušné predpisy na úseku ochrany spotrebiteľa, predovšetkým ust. § 52 a nasl. OZ. Pokiaľ hlavný predmet alebo cena nie sú vymedzené určito, jasne a zrozumiteľne, tak majú súdy rozhodnúť o absolútnej neplatnosti (ex offa) aj v týchto esenciálnych náležitostiach zmluvy.“*

Sťažovateľka namieta, že jej nebola priznaná ochrana s poukazom na § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pričom v napadnutých rozhodnutiach všeobecných súdov absentuje identifikácia relevantných úvah o tom, „na základe čoho považovali zmluvné podmienky za vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo na základe akých skutočností ich považovali za individuálne dojednané. Nijako sa sudy nevysporiadali ani s námietkou sťažovateľky, že v zmysle § 54 ods. 2 Obč. zák. v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Sťažovateľka uzatvorila zmluvu o dielo a jej dodatky v postavení spotrebiteľky, pričom oba sudy zvolili celkom formalistický výklad opomínajúci zmysel právnej úpravy zaisťujúcej ochranu spotrebiteľa.“

Podľa sťažovateľky je záver o neexistencii neprijateľných zmluvných podmienok vyslovený v napadnutých rozhodnutiach všeobecných súdov neodôvodnený a zároveň odporuje požiadavkám „Smernice Rady 93/13/EHS – Nekalé podmienky v spotrebiteľských zmluvách. Súd síce odkazuje na ust. § 53 ods. 1 veta druhá OZ, avšak toto ustanovenie si vyložil v rozpore s citovanou Smernicou Rady 93/13/EHS, ako aj v rozpore so znením dodatku č. 3 zmluvy o dielo... Predovšetkým pri výklade vety druhej cit. ustanovenia zákona neprihliadal na znenie bodu 2, ktoré upravuje cenu za vyhotovenie prístavby, ako aj na súdom zistený skutkový stav. Oba sudy rozhodli v danej veci celkom svojvoľne a arbitrárne bez toho, aby mal ich výrok rozumný základ v obsahu spisu a ktorý je naopak v zjavnom rozpore s obsahom spisu. Z postupu a rozhodovania súdov v danej veci vyplýva nízka miera pochopenia pre situáciu a skutočné možnosti spotrebiteľky v danom vzťahu s dodávateľom. Najmä je neprijateľné posudzovať vôľu sťažovateľky ako spotrebiteľky pri podpisovaní rôznych dokumentov, predložených jej dodávateľom – žalobcom bez zohľadnenia jej reálnej pozície v danom právnom vzťahu.“

Osobitne sťažovateľka formuluje výhrady k záveru krajského súdu o tom, že podpísaním dokladu predloženého žalobkyňou zároveň potvrdila cenu práce a vyjadrila svoj súhlas s vyúčtovaním nákladov. V tejto súvislosti zdôrazňuje, že skutočnosť, že podpísala označený doklad, treba vnímať v kontexte tlaku, ktorý bol na ňu vyvíjaný, pričom nemala možnosť ovplyvniť obsah týchto dokumentov a na rovnakej listine musela podpísať aj „prevzatie projektovej dokumentácie, ako aj ďalších podstatných dokumentov –

právoplatných rozhodnutí, dokladov o ústrednom kúrení, záručných listov, bez prevzatia ktorých by sa dostala do núdznej pozície. Sťažovateľka tak reálne ani nemala možnosť, iba doklady podpísať, aby jej dodávateľ odovzdal potrebné dokumenty. V rozhodnutiach súdov opäť nie je žiadna zmienka o tejto námietke, nie je vysvetlené, prečo súd takýto postup nepovažoval za nekalú obchodnú praktiku, a pokiaľ týmito skutočnosťami súdy nepripisujú význam, nevysvetlili ani to, prečo im žiadny význam nepripisujú.“

Sťažovateľka tvrdí, že v jej veci konajúce všeobecné súdy nevyhodnotili zásadný dôkaz, ktorým malo byť odborné stanovisko [REDAKOVANÉ], v ktorom je uvedené, že dielo bolo vykonané na základe jedného projektu, čím vyvrátil tvrdenie žalobkyne o tom, že na prístavbu bol vypracovaný osobitný projekt okrem pôvodného projektu.

Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu sťažovateľka namieta, že „*niet pochyb o tom, že vyššie popísané skutočnosti, nielen, ale aj vzhľadom na to, že sťažovateľke úplne odňali celý súbor zákonných opatrení určených na ochranu spotrebiteľa, sú natoľko závažné a zároveň výnimočnej povahy, že aj v zmysle nového zjednocujúceho stanoviska č. 2/2016 by založili prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) O. s. p., v dôsledku čoho Najvyšší súd SR dovolanie odmietol nesprávne“*.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol o nej nálezom, ktorým vysloví porušenie jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ku ktorému malo dôjsť napadnutým uznesením najvyššieho súdu, napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým rozsudkom okresného súdu, ako aj postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu, napadnuté rozhodnutia všeobecných súdov zruší a vec vráti na ďalšie konanie, pričom jej zároveň prizná úhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom okresného súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu

Rozhodovanie o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založené na princípe subsidiarity. Vzhľadom na princíp subsidiarity ústavný súd môže konať a rozhodovať o namietanom porušení práv sťažovateľov a vecne sa zaoberať ich sťažnosťami iba vtedy, ak sa nemôžu domáhať ochrany svojich práv v konaniach pred všeobecným súdom. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda automaticky nezakladá aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tohto základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť (a aj sa domáhal) využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov

nápravy, prípadne iným zákonom upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. m. m. I. ÚS 103/02, I. ÚS 6/04, II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06). Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú (m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka mohla proti napadnutému rozsudku okresného súdu, ako aj postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, podať odvolanie (čo aj využila), o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľky v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu. Ústavný súd preto túto časť sťažnosti pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu, ako aj postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu

Podľa čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

Ústavný súd si pri výklade práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (obdobne čl. 36 ods. 1 listiny) osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na spravodlivé súdne konanie, preto v obsahu týchto

práv neexistuje zásadná odlišnosť (m. m. IV. ÚS 195/07), čo umožňuje posudzovať ich namietané porušenie spoločne.

V rámci predbežného prerokovania sťažnosti sa ústavný súd sústredil na posúdenie, či ju nemožno považovať za zjavne neopodstatnenú. Ústavný súd vychádzal pritom zo svojej konštantnej judikatúry, v zmysle ktorej o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci (v danom prípade krajského súdu) nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Zo stabilizovanej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že vo vzťahu ku všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (m. m. II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09). Ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Táto ochrana sa prejavuje aj v tom, že všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd už opakovane vo svojej judikatúre zdôraznil (napr. II. ÚS 13/01, I. ÚS 241/07), že ochrana ústavou, prípadne dohovorom garantovaných práv a slobôd (resp. ústavnosti ako takej) nie je zverená len ústavnému súdu, ale aj všeobecným súdom, ktorých sudcovia sú pri

rozhodovaní viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 ústavy a zákonom (čl. 144 ods. 1 ústavy). Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na súdnu ochranu rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonov s ústavou a dohovorom najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07).

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala, a bola vyhlásená spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02).

Súčasťou obsahu práva na spravodlivé súdne konanie je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (I. ÚS 234/2014).

Napadnutým rozsudkom krajského súdu bol potvrdený rozsudok okresného súdu z 25. júna 2013 v časti, ktorou bola sťažovateľke uložená povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 7 794,99 €, a vo zvyšnej časti odvolací súd zrušil sťažovateľke uloženú povinnosť

zaplatiť sumu 92,59 €, napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil a v relevantnej časti vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Napadnutým rozsudkom krajského súdu bolo zároveň zrušené uznesenie okresného súdu z 29. júla 2013 ukladajúce sťažovateľke povinnosť zaplatiť súdny poplatok v sume 494 €.

Sťažovateľka svojou argumentáciou (prirodzene) nenapáda výroky týkajúce sa úhrady za dodávku médií v sume 92,59 € a uznesenia okresného súdu z 29. júla 2013 o uložení povinnosti zaplatiť súdny poplatok za odvolanie v sume 494 €, keďže sú v jej prospech, a preto príslušná časť odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu týkajúca sa týchto výrokov nemohla byť predmetom prieskumu ústavného súdu.

Z napadnutého rozsudku vyplýva, že krajský súd vyhodnotil zmluvu o zhotovení diela uzavretú medzi žalobkyňou a žalovanou (sťažovateľkou) ako spotrebiteľskú, a teda aj vzťah založený touto zmluvou medzi stranami sporu ako spotrebiteľský. Sťažovateľka v tejto súvislosti namieta záver vyslovený v napadnutom rozsudku krajského súdu, podľa ktorého zmluvné podmienky týkajúce sa predmetu plnenia a ceny boli individuálne dojednané, a preto zmluvné podmienky týkajúce sa predmetu uzavretej zmluvy a ceny diela nemožno považovať za neprijateľné zmluvné podmienky v zmysle § 53 Občianskeho zákonníka.

V relevantnej časti napadnutého rozsudku krajského súdu týkajúcej sa výroku, ktorým bol rozsudok okresného súdu z 25. júna 2013 potvrdený ako vecne správny (výrok o uložení povinnosti sťažovateľke zaplatiť žalobkyni sumu 7 794,99 €) sa predovšetkým uvádza:

«V konaní bolo preukázané, že predmetom zmluvy o zhotovení diela č. 09/03/EU bolo zhotovenie novej veci - vilového domu ako hmotného predmetu. Podľa obsahu tejto zmluvy ide preto o zmluvu v zmysle § 644 a nasl. Obč. zák., t. j. ide o zhotovenie veci na zákazku.

Žalobca v konaní tvrdil, že po odstránení väd uvedených v preberacom protokole dňa 16. 02. 2005 vystavil faktúru č. 50000004 na sumu 135.050,- Sk bez DPH, čo je 160.070,- Sk s DPH. Z tejto sumy žalovaná zaplatila 100.000,- Sk, nezaplatila teda

60.070,- Sk. Dňa 25. 10. 2005 žalobca vystavil konečnú faktúru č. 50000072 na sumu 187.526,- Sk. Touto faktúrou boli vyúčtované všetky naviac práce dohodnuté dodatkom č. 1 s výnimkou ceny hrubej stavby prístavby, ktorá bola fakturovaná podľa dodatku č. 3. Túto faktúru žalovaná nezaplatila. Žalovaná suma teda pozostáva zo sumy 60.710,- Sk a zo sumy 187.526,- Sk, čo je spolu 248.236,- Sk a v prepočte na eurá ide o sumu 8.239,92 eur. Z toho vyplýva, že súd prvého stupňa nesprávne prepočítal žalovanú sumu 248.236,- Sk uvedenú v žalobe na eurá (žaloba bola na súd prvého stupňa podaná ešte pred zavedením eura).

V podaní zo 07. 02. 2011 (č. l. 58) žalobca uviedol, že konečnou faktúrou č. 50000072 z 25. 10. 2005 žalobca vyfakturoval tieto naviac objednané položky: 1/ ústredné kúrenie - 124.321,- Sk, projekt ÚK - 3.000,- Sk, garážová brána - 13.000,- Sk, zabezpečovací systém - 6.000,- Sk, spolu 146.321,- Sk bez DPH. Ďalej touto faktúrou vyfakturoval sumu 2.344,- Sk bez DPH predstavujúcu náklady, ktoré mu vznikli za dodávku plynu, elektriny, vody. Tieto náklady mu mali vzniknúť v čase, keď už žalovaná dielo užívala, ale odberné miesto bolo ešte nahlásené u dodávateľov na žalobcu a teda aj spotreba médií zo strany žalovanej bola fakturovaná žalobcovi. Napokon žalobca touto faktúrou vyfakturoval aj náklady, ktoré špecifikoval takto: „réžia - kompletizačná a realizačná činnosť - úhrada zabezpečenia koordinácie dodávateľov pri naviac prácach, zabezpečenie zmeny stavebného povolenia a iných povolení súvisiacich s odporcom požadovanými naviac prácami a samotnou prístavbou.“ V uvedenom podaní však žalobca tieto náklady nevyčíslil. Uvedeným podaním teda žalobca z faktúry č. 50000072 znejúcej na sumu 187.526,- Sk s DPH špecifikoval finančne iba sumu 148.665,- Sk bez DPH (146.321 + 2.344 - 148.665,- Sk). Zo samotnej faktúry č. 50000072 (č. l. 18) vyplýva, že za réžiu - kompletizačnú a realizačnú činnosť žalobca vyfakturoval sumu 8.920,- Sk bez DPH. Touto faktúrou teda žalobca vyfakturoval sumu 157.585,- Sk bez DPH (146.321 + 2.344 + 8.920 = 157.585,- Sk), čo je suma 187.526,- Sk s DPH. Faktúrou zo 16.02.2005 č. 50000004 žalobca vyúčtoval žalovanej sumu 135.050,- Sk bez DPH, resp. 160.710,- Sk s DPH. Táto faktúra (č. l. 17) sa odvoláva na čl. IV. ods. 2 písm. f/ zmluvy o dielo. V čl. IV. ods. 2 zmluvy o dielo je dojednaná splatnosť ceny diela, pričom podľa písm. f/ suma 135.050,- Sk bez DPH bola poslednou splátkou kúpnej ceny splatnou po odstránení väd.

Žalovaná v konaní uvádzala, že žalobca neodstránil všetky vady diela, odstránil iba vady zodpovedajúce sume 100.000,- Sk, preto mu nevznikol nárok na zaplatenie sumy 135.050,- Sk bez DPH, resp. 160.710,- Sk s DPH (faktúra č. 50000004), ale iba nárok na zaplatenie sumy 100.000,- Sk. Zvyšok, t. j. sumu 60.710,- Sk preto žalobcovi nezaplatila. Pokiaľ ide o faktúru č. 50000072, žalovaná uvádzala, že žiadne navyše práce si u žalobcu neobjednala a tieto práce žalobca ani nevykonával. Preto mu sumu 187.526,- Sk s DPH nezaplatila.

Účastníci konania teda zhodne potvrdili, že z ceny diela žalovaná nezaplatila žalobcovi sumu 248.236,- Sk, čo je 8.239,92 eur. Preto je právne bezvýznamná odvolacia argumentácia žalovanej týkajúca sa faktúr č. 40000144, 40000146, 40000147. Pokiaľ ide o sumu 500.000,- Sk, ktorú podľa žalovanej mal žalobca od nej prijať neoprávnene, zo spisu vyplýva, že išlo o zálohovú faktúru na žalovanou požadované navyše práce. Túto zálohovú sumu 500.000,- Sk žalobca odpočítal vo faktúre č. 40000147, čo napokon vyplýva aj z odvolania žalobkyne. V ňom totiž samotná žalovaná uviedla, že pôvodná, neskôr stornovaná faktúra 40000144 znela na sumu 2.649.010,- Sk a faktúra č. 40000147, ktorá ju nahradila, znela na sumu 2.149.000,- Sk.

Na č. l. 78 spisu sa nachádza doklad z 25. 10. 2005 označený ako „Viacnáklady spojené so zmluvou o dielo č. 09/03/EU a dodatkami k zmluve a prevzatím dokladov súvisiacich s vydaním rozhodnutí.“ V ňom žalovaná podpisom potvrdila cenu prác navyše vo výške 187.526,- Sk, ktorá jej bola vyfakturovaná faktúrou č. 50000072 a vyjadrila súhlas s vyúčtovaním nákladov vo výške 187.526,- Sk. V prehlásení z 25. 10. 2005 (č. l. 81) žalovaná prehlásila, že faktúru z 25. 10. 2005 č. 50000072 zaplatí do 30. 06. 2006. Nie je preto podľa názoru odvolacieho súdu dôvod pochybovať o tom, že žalobca skutočne vykonával navyše práce za cenu 146.321,- Sk bez DPH, čo je 174.121,99 Sk s DPH (5.779,79 eur), ktorú vyfakturoval touto faktúrou. Súd prvého stupňa teda postupoval správne, keď žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 5.779,79 eur z titulu ceny diela. Preto odvolací súd podľa § 219 ods. 1 O. s. p., potvrdil napadnutý rozsudok vo výroku, ktorým bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 5.779,79 eur.»

V súlade s § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 1. marca 2010 za neprijateľné nemožno považovať podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia

a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne, pričom neprijateľnou nemôže byť taká podmienka, ktorá bola dojednaná individuálne.

Sťažovateľka vyslovuje osobitnú výhradu proti záveru krajského súdu, podľa ktorého podpísaním dokladu predloženého žalobkyňou zároveň potvrdila cenu práce a vyjadrila svoj súhlas s vyúčtovaním nákladov. Zdôrazňuje ďalej, že skutočnosť, že podpísala označený doklad, je potrebné vnímať v kontexte tlaku vyvíjaného na ňu ako spotrebiteľku s tým, že nemala možnosť ovplyvniť obsah týchto dokumentov a na rovnakej listine musela podpísať aj „*prevzatie projektovej dokumentácie, ako aj ďalších podstatných dokumentov*“.

Ústavný súd považuje námietku sťažovateľky o nekalej obchodnej praktike žalobkyne za právne irelevantnú, keďže z napadnutého rozsudku krajského súdu osobitne vyplýva, že okrem dokladu na č. 1. 78 označeného „*Viacnáklady spojené so zmluvou o dielo č. 09/03/EU a dodatkami k zmluve a prevzatie dokladov súvisiacich s vydaním rozhodnutí*“ podpísala 25. októbra 2005 ďalší doklad, ktorým vyslovila súhlas s cenou, ako aj s jej splatnosťou (doklad na č. 1. 81). Za uvedenej situácie preto argumentácia sťažovateľky o tom, že reálne nemala inú možnosť ako doklad na č. 1. 78 podpísať, keďže v jej záujme bolo prevzatie potrebných dokladov súvisiacich so zhotoveným dielom, stráca zásadnejšiu právnu relevanciu.

Vo vzťahu k namietanému postupu krajského súdu, ktorý nevykonala sťažovateľkou navrhnutý dôkaz, ústavný súd zdôrazňuje, že každému rozhodnutiu súdu vo veci samej musí predchádzať činnosť súdu zameraná na spoľahlivé zistenie skutkového stavu – dokazovanie zodpovedajúce garanciam spravodlivého súdneho konania v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru, najmä garanciam obsiahnutým v princípe rovnosti zbraní a práve na kontradiktórne konanie (II. ÚS 52/03). Všeobecný súd však nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhnuté dôkazy. Rozhodnutie o tom, ktoré dôkazy budú zo strany všeobecného súdu vykonané, patrí výlučne všeobecnému súdu, a nie účastníkovi konania či stranám sporu [§ 120 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), pozri obdobne aj § 185 ods. 1 Civilného sporového poriadku].

Námietka sťažovateľky, v zmysle ktorej všeobecný súd nevykonal dôkaz, ktorý ona považuje za zásadný, je v podstate výhradou proti zistenému skutkovému stavu, keďže tvrdí, že závery odborného stanoviska vyvracajú konečné tvrdenie žalobkyne o vykonaní prác navyše. V tejto súvislosti ústavný súd uvádza, že zisťovanie a následne hodnotenie skutkových okolností je úlohou všeobecných súdov a ústavný súd by do neho mohol zasiahnuť len v prípade zistenia extrémneho nesúladu medzi skutkovými zisteniami a z nich vyvedenými skutkovými či právnymi závermi. Pôjde predovšetkým o prípady, keď skutkové zistenia z vykonaných dôkazov vôbec nevyplývajú, prípadne ak pre ne vykonané dôkazy nemohli byť v žiadnom prípade dostatočným podkladom. Takáto situácia však v preskúmvanom prípade nenastala. Ústavný súd je toho názoru, že krajský súd záver o každom čiastkovom priznanom nároku žalobkyne podporil dostatočným množstvom dôkazov, z ktorých vyvodil logické závery. Dôkazy vykonané v konaní pred všeobecnými súdmi predstavujú logický celok a sú podľa názoru ústavného súdu dostatočným podkladom pre záver o dôvodnosti žaloby v časti nároku na zaplatenie sumy 7 794,99 €, pričom svoj záver dostatočným spôsobom odôvodnili. Opis skutkového stavu, tak ako bol ustálený všeobecnými súdmi, nevykazuje žiadne znaky extrému či svojvôle.

Ústavný súd na základe uvedeného konštatuje, že krajský súd sa v napadnutom rozsudku ústavne akceptovateľným spôsobom zaoberal námietkami sťažovateľky, posúdenie ktorých bolo relevantné pre rozhodnutie o veci, a závery v ňom obsiahnuté sú dostatočne odôvodnené, pričom ústavný súd nezistil ani to, že by závery, ku ktorým krajský súd dospel, boli svojvoľné.

Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnymi závermi krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti týchto záverov a nezakladá ani právomoc ústavného súdu nahradiť právne závery krajského súdu svojimi vlastnými. Vzhľadom na to ústavný súd uzavrel, že námietky sťažovateľky nesignalizujú také pochybenie krajského súdu, ktoré by umožnilo ústavnému súdu po prijatí sťažnosti vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu reálne dospieť k záveru, že nimi došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Na tomto základe ústavný súd pri predbežnom prerokovaní časť sťažnosti smerujúcu proti napadnutému rozsudku krajského súdu a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.3 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu

Najvyšší súd v napadnutom uznesení, ktorým bolo dovolanie sťažovateľky proti napadnutému rozsudku krajského súdu odmietnuté, v prvom rade preskúmal prípustnosť dovolania podľa § 238 ods. 1 až 3 OSP platného a účinného do 30. júna 2016, pričom dospel k záveru, že dovolanie v predmetnej veci nie je procesne prípustné. Vychádzajúc z dikcie druhej vety § 242 ods. 1 OSP a povinnosti prihliadať na prípadnú vadu konania uvedenú v § 237 ods. 1 OSP preskúmal najvyšší súd prípustnosť dovolania aj podľa označeného ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku. Sťažovateľka v dovolaní osobitne namietala, že v konaní došlo k procesnej vade v zmysle § 237 ods. 1 písm. f) OSP, a to v dôsledku toho, že jej nebola umožnená skutková a právna argumentácia, ako aj z dôvodu nedostatočného odôvodnenia rozhodnutí okresného súdu a krajského súdu.

V podstatnej časti napadnutého uznesenia najvyšší súd k procesnej vade odňatia možnosti konať pred súdom podľa § 237 ods. 1 písm. f) OSP uviedol:

„O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f) O. s. p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva [v zmysle § 18 O. s. p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv - vid' napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O. s. p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O. s. p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O. s. p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O. s. p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O. s. p.)].

Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaná bola v konaní kvalifikovane zastúpená (advokátmi) a pred súdom prvého stupňa v plnom rozsahu realizovala svoje procesné práva a oprávnenia, zúčastnila sa pojednávania 6. júna 2013, vyjadrila sa k žalobe, k podaniam protistrany a súdu predložila listinné dôkazy (vid' č. l. 216 až 219 spisu), pred skončením dokazovania jej bola súdom vytvorená procesná možnosť navrhnúť doplnenie dokazovania, využila právo záverečnej reči a po riadnom doručení rozsudku súdu prvého stupňa voči nemu podala odvolanie. Všeobecné tvrdenia o nemožnosti skutkovej a právnej argumentácie v konaní neboli zistené.“

Existenciu procesnej vady odňatia možnosti konať pred súdom sťažovateľka odôvodňovala zároveň nesprávnosťou postupu v jej veci konajúcich súdov v procese dokazovania a hodnotenia výsledkov, ako aj pri obstarávaní skutkových podkladov pre rozhodnutie. V konkrétnostiach k námietkam sťažovateľky najvyšší súd uviedol:

„3.1 V prípade neúplnosti skutkových zistení alebo nesprávností skutkových záverov nejde o nedostatok, ktorý by bol v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaný za dôvod zakladajúci procesnú vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. (vid' viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012).

3.2. Postup súdu, ktorý v priebehu konania nevykonal všetky účastníkom navrhované dôkazy, nezakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., lebo týmto postupom sa účastníkovi neodníma možnosť pred súdom konať (porovnaj R 37/1993 a R 125/1999).

3.3. Nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 ods. 1 O. s. p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 O. s. p. (vid' tiež napríklad uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010 a 2 Cdo 29/2011).

3.4. Ani nespokojnosť s právnym posúdením veci súdmi (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.) nezakladá žiadnu z väd konania na ktorú dopadá § 237 ods. 1 O. s. p. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne

posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Právne posúdenie vecí súdmi nižších stupňov je Najvyšším súdom Slovenskej republiky považované za relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesné prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.), o taký prípad ale v danej veci nešlo, zároveň je ale zhodne zastávaný názor, že nesprávne právne posúdenie vecí súdmi nižších stupňov nezakladá procesnú vadu konania v zmysle § 237 O. s. p. (viď R 54/2012 a tiež niektoré ďalšie rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, napríklad vo veciach sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, sp. zn. 6 Cdo41/20n, 7 Cdo 49/2012, 7 Cdo 212/2013).“

V súvislosti s procesnou vadou podľa § 237 ods. 1 písm. f) OSP, ktorá podľa sťažovateľky mala spočívať aj v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutí všeobecných súdov, najvyšší súd v napadnutom uznesení uviedol:

«4.1 Otázka, či pod procesnú vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. možno (treba) subsumovať aj nepreskúmateľnosť rozhodnutia, nemá iba procesnoprávny rozmer, dopad a dosah, ale tiež mimoriadne významné ústavnoprávne konzekvencie. Závery z jej riešenia majú totiž kľúčový význam z hľadiska charakteristiky dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku a tiež dovolacieho konania, účelom ktorého je ale len v úzko vymedzenom rámci, ktorým zákon upravuje prípustnosť dovolania - preskúmať rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré už nadobudlo právoplatnosť (atribúty záväznosti a nezmeniteľnosti).

Zodpovedanie tejto otázky je tesne späté s potrebou vylúčiť možnosť, že dovolanie bude neprípustné slúžiť ako „skryté odvolanie“ a môže viesť iba na nápravu zásadných nereparovateľných (nezvratných) procesných pochybení v občianskom súdnom konaní ako celku, prípadne - avšak striktne len vo vymedzenom rámci - tiež k náprave hmotnoprávnych pochybení súdov. Potvrďuje to aj náhľad ústavného súdu vyjadrený vo viacerých jeho rozhodnutiach, v zmysle ktorého základné právo na súdnu ochranu treba vnímať „ako výsledkové“, t . j . právo, ktorému musí zodpovedať proces ako celok. Teda nie čiastkové rozhodnutia predchádzajúce konečnému rozhodnutiu (m. m. III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05,

II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08). Z ústavnoprávneho, procesnoprávneho, ale aj koncepčného hľadiska je neprijateľné, aby sa dovolaniu a dovolaciemu konaniu pripisoval účel, zmysel a význam, ktorý zodpovedá skôr odvolaniu a odvolaciemu konaniu, teda štádiu občianskeho súdneho konania, ktoré predchádza právoplatnému skončeniu. V plnej miere je preto aj v týchto súvislostiach opodstatnený názor, vyjadrený v publikácii „Občiansky súdny poriadok. Komentár.“, Števček / Ficová a kol., C-H-BECK, 2009. str. 671, podľa ktorého pod odňatím možnosti pred súdom konať treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa znemožnila, odňala alebo sťažila účastníkovi konania realizácia tých procesných práv, ktoré majú slúžiť na ochranu a obranu jeho práv a záujmov právom chránených v tom ktorom konaní, a súdu sa nepodarí nedostatky tohto postupu zákonným spôsobom odstrániť do okamihu, v ktorom odvolací súd vyhlási konečné rozhodnutie vo veci.

4.2. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Na rozdiel od odvolania (riadneho opravného prostriedku), ktorým možno napadnúť ešte neprávoplatné rozhodnutie, ide v prípade dovolania o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno - iba v prípadoch Občianskym súdnym poriadkom výslovne stanovených - napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré už nadobudlo právoplatnosť.

Pri uplatnení tézy, vyplývajúcej z rozhodnutí ESLP, podľa ktorej rozhodnutia súdov predstavujúce *res iudicata* „majú zostať nedotknuté“, je potrebné na prípady možnosti prelomenia záväznosti a nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí hľadiť ako na výnimky z tejto zásady. Aj Občiansky súdny poriadok upravuje takto podmienky prípustnosti dovolania a prípady, v ktorých možno právoplatné rozhodnutie napadnúť dovolaním, považuje striktno len za výnimku zo zásady jeho záväznosti a nezmeniteľnosti. Právnu

úpravu, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých sa môže táto výnimka uplatniť, nemožno v žiadnom prípade vykladať rozširujúco; namieste je tu skôr reštriktívny výklad. Interpretácia niektorého ustanovenia zákona, nech by bola motivovaná akoukoľvek snahou dosiahnuť nápravu procesného pochybenia všeobecného súdu, nesmie popierať samotný účel komplexu právnej úpravy, do ktorej je toto ustanovenie zaradené. Odôvodnenie rozhodnutia je obsahovou náležitosťou písomného vyhotovenia rozhodnutia, ktorá má stručne, jasne, výstižne a presvedčivo uviesť, čoho a z akých dôvodov sa žalobca domáhal, ako sa vyjadril žalovaný, a vysvetliť, ktoré skutočnosti považoval súd za (ne)preukázané, z ktorých dôkazov (ne)vychádzal, akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil a ako vec právne posúdil (viď § 157 ods. 2 O. s. p.). Účastník však - ale opäť iba v rámci limitov daných právnou úpravou prípustnosti opravných prostriedkov samozrejme, nie zbavený možností brániť sa tomu, čo v rozhodnutí súdu považuje za nesprávne, nespravodlivé, nezodpovedajúce zákonu. Ani vtedy, keď zastáva názor, že odôvodnenie písomného vyhotovenia rozhodnutia je nedostatočné, nevýstižné alebo neúplné, účastník nezostáva „procesné bezbranný“. Pokiaľ sa totiž nazdáva, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia je nepreskúmateľné, má v plnom rozsahu zachované právo namietat túto nesprávnosť v procesné prípustnom opravnom prostriedku.

4.3 V minulosti sa na najvyššom súde vyskytli odlišné názory, argumentačné protichodnosti a nejednotné interpretačné východiská v otázke, ako má byť z hľadiska prípustnosti dovolania - nazerané na nepreskúmateľnosť rozhodnutia napadnutého dovolaním, preto 3. decembra 2015 pristúpil najvyšší súd k prijatiu zjednocujúceho stanoviska, ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“ (uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 2/2016)...

Dovolací súd dospel k záveru, že potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu (v spojení s potvrdeným rozhodnutím súdu prvého stupňa) splňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí... a podľa názoru dovolacieho súdu nepredstavuje prípad výnimky, na ktorú dopadá druhá veta citovaného stanoviska najvyššieho súdu.

Odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa predovšetkým zodpovedá... (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia (1/ čoho sa žalobkyňa domáha a z akých dôvodov, 2/ aké je stanovisko žalovanej k žalobe, 3/ aké relevantné dôkazy boli súdom vykonané a aké skutočnosti z nich súd zistil, 4/ aký skutkový stav bol súdom ustálený (zistený), 5/ aké právne normy na vec aplikoval, 8/ ako tieto normy vyložil, 9/ ako subsumoval zistený skutkový stav pod aplikovanú právnu normu, 10/ aké právne závery vyplývajú vo vzťahu k podanej žalobe), súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia, ale aj ich obsahovej (materiálnej) náplni, čím sa naplňajú najmä kritériá určitosti (prehľadnosti), zrozumiteľnosti a presvedčivosti rozhodnutia. Odôvodnenie potvrdzujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu zodpovedá ustanoveniu § 219 ods. 1 O. s. p. V konkrétnostiach dovolací súd poukazuje, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu v spojení s prvostupňovým rozhodnutím obsahuje vysvetlenie dôvodov, pre ktoré bolo žalobe v časti vyhovené i to, prečo bolo potrebné rozsudok súdu v zostávajúcej časti zrušiť a vec vrátiť k opätovnému prejednaniu súdu prvého stupňa... Odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový a právny stav zistený súdom prvého stupňa, primeraným spôsobom opísal obsah odvolania a citoval právne predpisy, na základe ktorých vec prerokoval a z ktorých vyvodil svoje závery. Čiastočne sa stotožnil so závermi prijatými súdom prvého stupňa a vysvetlil i to v čom ich nepovažuje za správne. V potvrdzujúcej časti rozhodnutie odvolacieho súdu v spojení s rozhodnutím súdu prvého stupňa umožňuje preskúmať ako, na základe čoho a z akých dôvodov súdy rozhodli, ich skutkové a právne závery nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené (či zjavne neudržateľné alebo arbitrárne) a tak nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky; odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu ako celok... splňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O. s. p.).»

S prihliadnutím na citované časti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd ako dovolací súd sa v ňom zaoberal a ústavne akceptovateľným spôsobom aj vysporiadal so všetkými dovolacími námietkami sťažovateľky, ktorými odôvodňovala prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) OSP. Najvyšší súd sa s dovolacími námietkami sťažovateľky nestotožnil, a preto jej dovolanie odmietol ako neprípustné. Postup najvyššieho súdu, ktorý vyústil do vydania

napadnutého uznesenia, nemožno podľa názoru ústavného súdu považovať za taký, ktorým by došlo k popretiu podstaty, zmyslu alebo účelu vo veci sťažovateľky použitých procesno-právnych noriem. Vzhľadom na uvedené ani uznesenie najvyššieho súdu vydané v napadnutom konaní nemožno považovať za neodôvodnené či arbitrárne.

Ústavný súd zdôrazňuje, že súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (obdobne čl. 6 ods. 1 dohovoru) nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku uvádzané sťažovateľom, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označeného základného práva. V inom prípade by totiž súdy stratili možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného dovolania vôbec boli naplnené. Takýto postup a rozhodnutie dovolacieho súdu príslušný procesno-právny predpis výslovne umožňuje, preto použitý spôsob v konkrétnom prípade nemohol znamenať odoprenie prístupu sťažovateľky k súdnej ochrane v konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť v časti, ktorou sťažovateľka namietala porušenie svojho základného práva podľa čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v napadnutom konaní a jeho napadnutým uznesením, odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi uplatnenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. októbra 2017